

**BLANCH I TORREBADELL, JOAN CARLES:
*ANTONI DE MARTÍ I FRANQUÈS, EL SAVI CATALÀ***

Altafulla: Ajuntament d'Altafulla. Regidoria de Cultura i Festes, 2015

Salvador-J. Rovira i Gómez

Joan-Carles Blanch, autor del llibre que ressenyem, és un renaixentista per tal com investiga, escriu, dibuixa, pinta, canta, munta escenografies, fa teatre, etcètera, i tot, val a dir-ho, ho executa molt bé. Aquestes capacitats li han permès amb èxit escriure el text i realitzar les il·lustracions que enriqueixen el llibre que ens ocupa.

Blanch i Torredadell ha fet una excel·lent adaptació dels trets biogràfics d'Antoni de Martí i Franquès per a un públic no especialitzat i en la redacció ha sabut superar el vell tòpic de la casa on va néixer i l'errònia atribució que se li fa del mal nom Martí d'Ardenya, propi del seu pare Antoni de Martí i Galtell, el qual, incomprensiblement, encara es manté

en la toponímia dels carrers que tant Altafulla com Tarragona li van dedicar l'any 1932.

És molt encertat haver enriquit el llibre amb un glossari de paraules que poden suposar alguna dificultat de comprensió per al lector, un índex cronològic dels fets històrics més importants esdevenuts entre 1750 i 1832, així com els trets biogràfics d'alguns dels principals científics contemporanis de Martí i de persones amb les quals es vinculà.

Se li han de fer, però, dos retrets relacionats respectivament amb la bibliografia i el contingut de les il·lustracions de l'Altafulla de l'època de Martí i Franquès. Pel que fa a la bibliografia es troben a faltar alguns títols bàsics com ara els llibres *Antoni de Martí i Franquès. Memòries originals. Estudis biogràfic i documental* (1935), d'Antoni

Quintana; Un moment estel·lar de la ciència a Catalunya en el segle XVIII (1965), de Josep Iglésies; *Antoni de Martí i Franquès i l'Altafulla del seu temps (1750-1832)* (1982) i *Els Martí, de pagesos benestants i mercaders a nobles del Principat de Catalunya* (1999), de Salvador-J. Rovira, i respecte de les il·lustracions, totes elles de gran qualitat, és una llàstima que les referides al nucli urbà altafullenc (vista panoràmica de la coberta del llibre i les de les pàgines 13, 14 i 51) que volen representar la vila entre 1750 i 1832 no s'ajustin al que en aquells anys era Altafulla.

Desitgem, finalment, que la col·lecció Vides Il·lustrades que s'inicia amb aquest llibre, tingui molt d'èxit i un llarg recorregut.